

Sekstende internationale olympiade i lingvistik

Prag (Tjekkiet), 26–30 juli 2018

Løsning til opgave nr. 1

mëbêngôkre → xavante:

- C-

	p(r), m(r)	t, n	∅, nh	k(r), ng(r), g
før i, u, y	b(r)	d	z	∅/'r
før en anden oral vokal	p(r)	t	s	
før en nasal vokal	m(r)	n	nh	

– b → w, (d)j → z, r → r

– før w+V: C(+r) → ∅

- V

(w)a	e	ê, i	o	ô, u	à, ÿ	y	wÿ	ã	ẽ	ĩ	õ, ù
(w)a	e	i	o	u	é	â	wa	ã	ẽ	ĩ	õ
efter m, mr, n, nh								a	e	i	o

- i tostavellesord: ka- → wa-

- kry-/ngry-, kà-/ngà- → hà-

- -C

m, k	n	p	r	t
∅	nV	bV	rV	dV

mëbêngôkre ~ krīkatí:

-

b	dj	m	n	nh	ng	-x	-nh	∅ (xavante: s/z)	—
p	x	(m)p	(n)t	x	c/qu	-j	-n	h	'

-

à	ÿ	y	ê	ĩ	ô	u	V
ÿ	y	yh	i	ẽh	u	oh	VV

(a)

A.	a	9	kak	<i>hoste</i>
B.	a hã	6	ga	<i>du</i>
C.	bâ	53	py	<i>smørfarvetræ</i>
D.	bâdâ	35	myt	<i>sol</i>
E.	budu	34	mut	<i>hals</i>
F.	buru	52	pur	<i>mark, ager</i>
G.	du/'wapé/'wasa	61	tu	<i>at bære</i>
H.	du ~ di	62	tu ≈ tik	<i>bug</i>
I.	êne	15	kën	<i>sten</i>
J.	hâ	42	ngryk	<i>vred</i>
		37	ngà	<i>mandshus</i>
		24	kry	<i>[kold]</i>
		8	kà	<i>[hud/bark/kvindebryst]</i>
K.	hâdâ	25	kryt	<i>et stykke metal</i>
L.	ma	32	mã	<i>nandu / til, mod</i>
M.	me/wabzu/sãmra	33	mẽ/rẽ	<i>at kaste</i>
N.	mi	48	pĩ	<i>træ</i>
O.	mo/ne/ai'aba'ré	58	tě/mõ	<i>at gå/at komme</i>
P.	mra	50	prãm	<i>sulten</i>
Q.	mro	51	prõ	<i>hustru</i>
R.	na	36	nã	<i>moder</i>
S.	nhĩ	43	nhĩ	<i>kød</i>
T.	nhorõwa	45	nhũrkwã	<i>hjem</i>
U.	nhõ'udu	44	nhõkõt	<i>mandsbryst</i>
V.	no	60	tõ	<i>bror</i>
W.	pa	31	ma	<i>lever</i>
X.	para	47	par	<i>fod</i>
Y.	po	49	po	<i>fladt og bredt</i>
Z.	ré	54	rãm	<i>harpiks</i>

AA.	ta/rĩ/sina	55	ta/kà	<i>at høste, at skære af</i>
BB.	te	57	te	<i>ben</i>
CC.	té	56	tàm	<i>rå</i>
DD.	tebe	59	tep	<i>fisk</i>
EE.	to	46	no	<i>øje</i>
FF.	u	38	ngô	<i>vand</i>
GG.	ubu	16	kôp	<i>flue</i>
		29	kupu	<i>at pakke ind</i>
HH.	uhâdâ	27	kukryt	<i>tapir</i>
II.	upi	28	kupê	<i>at røre</i>
JJ.	uzâ	30	kuwy	<i>ild</i>
KK.	uzé	26	kudjỳ	<i>dårlig lugt</i>
LL.	wa	63	twỳm	<i>fedt</i>
MM.	wa hã	1	ba	<i>jeg</i>
NN.	wabu	41	ngrwa pu	<i>stammen fra en buritipalme</i>
OO.	wada	23	krwỳdy, krwỳt-	<i>næb</i>
PP.	wano	14	katôk	<i>at eksplodere</i>
QQ.	wapru	10	kamrô	<i>blod</i>
RR.	wasi	13	kanhê	<i>stjerne</i>
SS.	wa'ô	64	wakô	<i>næsebjørn</i>
TT.	wa'ro	12	kangro	<i>varm/hed</i>
UU.	wa'u	11	kangô	<i>væske</i>
VV.	wĩ/pã/simro	2	bĩ/pa	<i>at dræbe</i>
WW.	zasi	7	jaê	<i>rede</i>
XX.	zé	3	djà	<i>smerte/at gøre ondt</i>
		5	djỳ	<i>bitter</i>
YY.	zu	4	djôm	<i>pulver/mel</i>
ZZ.	'ra	17	kra	<i>søn/datter</i>
AAA.	'rã	18	krã	<i>hoved</i>
BBB.	're	19	kre	<i>at plante</i>
		40	ngre	<i>æg</i>
CCC.	'ré	39	ngrà	<i>tør</i>
DDD.	'rê	20	krê	<i>parakit</i>
EEE.	'rê/si/hu	21	krê/ku	<i>at spise</i>
FFF.	'ro	22	kro	<i>rådden</i>

(b)

A.	Jām ne ga tē?	Hvor går du hen? / Hvor gik du hen? ¹
13.	Pur mā ne ba tē.	Jeg går på ageren.
B.	Djām ngô 'yr ne ga tē?	Går du til floden (= vandet)?
6.	Kati. Inhūrkwā 'yr ne ba tē.	Nej. Jeg går hjem (til mit hus).
C.	Djām ngà 'yr ne ga tē?	Går du til mandshuset?
2.	Āã, ngà 'yr ne ba tē.	Ja, jeg går til mandshuset.
D.	Djām amā tep kīnh?	Synes du om fisk?
3.	Āã, imā tep kīnh.	Ja, jeg synes om fisk.
E.	Djām amā prām?	Er du sulten?
8.	Āã, imā prām.	Ja, jeg er sulten.
F.	Djām angryk?	Er du vred?
1.	Kati. Ikīnh.	Nej. Jeg er glad.
G.	Djām amex?	Har du det godt?
16.	Kati. Ikanê.	Nej. Jeg er syg.
H.	Mỳj ne akra krēn o nhỹ?	Hvad spiser dit barn?
12.	Tep ne ikra krēn o nhỹ. Djām amā tep kīnh?	Mit barn spiser fisk. Synes du om fisk?
I.	Djām kēn ne ja?	Er det en sten?
20.	Kati. Pī ne wa.	Nej. Det er træ.
J.	Nhār anā?	Hvor er din moder?
14.	Inā ne pur mā tē.	Min moder gik til ageren.
K.	Nhỹm ne bôx?	Hvem ankom?
7.	Kubē ne bôx.	(En) barbar(en) ankom.
L.	Djām arỳm ne ga tep krē?	Har du allerede spist fisken?
4.	Kati. Ije tep krēn kêt rā'ă.	Nej. Jeg har ikke spist fisken endnu.
M.	Mỳj kadjy ne ga pur mā tē?	Hvad går du på ageren efter?
10.	Kwỳr kadjy ne ba pur mā tē.	Jeg går på ageren efter maniok.
N.	Mỳj myt kam ne ga bôx?	På hvilken tid ankom du?
5.	Para kam ne ba bôx.	Jeg er ankommet ved skumring.
O.	Nhỹm nhõ kax ne wa?	Hvis kurv er det der?
19.	Inhõ kax ne ja.	Det her er min kurv.
P.	Mỳj ne ja?	Hvad er det her?
9.	Ngôkôn ne ja.	Det her er en kalabas.
Q.	Djām akaprĩre?	Er du trist?
18.	Āã, ikaprĩre.	Ja, jeg er trist.
R.	Mỳkam akaprĩre?	Hvorfor er du trist?
11.	Ikra kanê kam ne ba ikaprĩre.	Jeg er trist, fordi mit barn er syg.
S.	Mỳj kanê?	Hvad har det for sygdom?
17.	Kangro kam mẽ kak kam kanê.	Det er syg med feber og hoste.
T.	Djām arỳm ne ga akra nhõ pidjỳ 'yr tē?	Har du allerede gået efter dit barns medicin?
15.	Ikra kadjy ne ba pidjỳ 'yr tē nhỹm arỳm kàjbê mex.	Jeg gik efter medicin for mit barn, og det er allerede lidt bedre (= ganske godt).

¹Der skelnes ikke mellem nutid og datid.

(c) mēbēngôkre

1. **Nhỹm ne kukôj pa?** — *Hvem dræber/dræbte aberne?*
2. **Nhỹm ne ngôkôn rē?** — *Hvem kastede/kaster kalebasserne?*
3. **Aje kukôj bĩn kêt rã'ã.** — *Du har ikke dræbt aben endnu.*
4. **Djãm arỹm ne aprõ kadjàt kre?** — *Har din kone allerede plantet bomulden?*
5. **Wakõ ne krwỳdy kêt, krē ne krwỳdy.** — *Næsebjørnen har ingen næb, parakiten har en næb.*

	krĩkatĩ	mēbēngôkre	
6.	cohhyh	kwy (← *kuy)	<i>ild</i>
7.	cup-re	kôp-re	<i>lille flue</i>
8.	pohr	pur	<i>mark, ager</i>
9.	xy	djỳ	<i>bitter</i>

- (d)
	krĩkatĩ	(mēbēngôkre)	xavante
10.	ẽh'tyhç	<i>død</i> (tyk)	dâ
11.	ẽhncuu	<i>lus</i> (ngô)	u